

Praha 21. 4. 2010

8

Čerpání zdravotní péče cizinci v roce 2009

Utilization of Health Care by Foreigners in 2009

Souhrn

V roce 2009 byla v nemocnicích v ČR poskytnuta zdravotní péče celkem 78 665 cizincům s celkovými náklady na zdravotní péči v hodnotě 575 mil. Kč. Z tohoto počtu 37 951 ošetřených cizinců pocházelo ze zemí Evropské unie. Nejčastěji byli ošetřeni pacienti ze Slovenska, ze skupiny zemí „ostatní“, Ukrajiny a Vietnamu. Nejvíce využívaný způsob úhrady za ošetření cizinců z hodnotového hlediska byla platba hotově a využití zahraničního zdravotního pojištění. Pohledávky po lhůtě splatnosti za neuhrazenou zdravotní péči o cizince ke konci roku 2009 dosáhly 49 mil. Kč.

Summary

In 2009 health care in hospitals in the Czech Republic was provided to 78 665 foreigners with total costs of the respective health care 575 million CZK. Out of this number 37 951 treated foreigners were of EU citizenship. The most frequently treated patients were persons originating from Slovakia, from the group of "other countries not specified", from Ukraine and Vietnam. The most frequent way of payment for health care provided to foreigners in respect of value was cash and utilization of foreign health insurance. Outstanding debts after due date for health care provided to foreigners reached 49 million CZK at the end of 2009.

Čerpání zdravotní péče cizinci v nemocnicích v roce 2009

V roce 2009 vyhledalo lékařskou péči v nemocnicích všech rezortů v České republice celkem 78 665 cizinců, z tohoto počtu bylo 37 951 osob ze zemí Evropské unie. Tyto počty jsou srovnatelné s údaji za rok 2008 a mírně vyšší než v předešlých letech. Z pohledu územního rozložení bylo nejvíce cizinců ošetřeno v nemocnicích v Praze, a to 33 810. Na dalších místech v počtu ošetřených cizinců jsou kraje Karlovarský (9 798), Jihomoravský (7 857) a Plzeňský (3 839), což odpovídá koncentraci ekonomiky a turistického ruchu do těchto oblastí. Nejnižší počty cizinců, kterým byla poskytnuta zdravotní péče, vykázaly za rok 2009 kraje Zlínský (805), Pardubický (1 059) a Vysočina (1 067).

Nejčastěji ošetřovanými cizinci v ČR v roce 2009 byli občané Slovenské republiky, kterých bylo 15 918. Dále kategorie „ostatní“, která představuje 11 772 osob, následují Ukrajinci (11 077), Vietnamci (6 512) a Němci (5 916). V případě porovnávání počtů ošetřených osob podle zemí původu v jednotlivých krajích se objevují Slováci mezi prvními kromě Karlovarského ve všech krajích. Na prvních třech místech v krajích se objevují rovněž Ukrajinci, Němci, Nizozemci, Poláci, Vietnamci, Rusové a skupina „ostatní země“. Slováci jsou na prvním místě v počtu ošetřených cizinců v 10 krajích, konkrétně ve všech kromě Prahy, kde jsou nejčastější „ostatní“, a kromě Libereckého a Královéhradeckého kraje, kde byli nejčastěji ošetřovanými cizinci Němci, dále Středočeského, kde to jsou Ukrajinci, a Karlovarského kraje, kde to jsou cizinci z Ruské federace. Ze zemí přímo sousedících s ČR, tedy z Německa, Polska, Slovenska a Rakouska bylo během roku 2009 ošetřeno celkem 25 242 osob, tj. 32 % ze všech cizinců, jimž byla poskytnuta v nemocnicích zdravotní péče.

Zdravotní péče poskytnutá cizincům v nemocnicích ČR si vyžádala náklady celkem 575 060 tis. Kč, z toho 53,0 % (304 861 tis. Kč) představovaly náklady na pacienty z EU. Nezaplaceno po lhůtě splatnosti za zdravotní péči poskytnutou cizincům celkem zůstávalo k 31. 12. 2009 celkem 49 059 tis. Kč (8,5 % celkových nákladů na cizince). Ze zemí EU nebylo ve lhůtě splatnosti uhrazeno 3,8 % nákladů. Nejvyšší náklady byly vynaloženy na občany Slovenska (145 531 tis. Kč), dále na „ostatní“ (103 110 tis. Kč) a Ukrajince (72 399 tis. Kč).

V rámci úhrad zdravotní péče poskytnuté cizincům v nemocnicích tvoří nejvyšší podíl platby hotově. Vyjádřeno v počtu osob byly náklady hrazeny hotovostními platbami u 46,1 % pacientů (36 229 osob), případně v hodnotovém vyjádření sumou 199 139 tis. Kč, což je 34,6 % celkových nákladů u cizinců. Druhým hodnotově nejvýznamnějším způsobem úhrad v pořadí bylo využití zahraničního pojištění (15 671 osob, ve finančním vyjádření 168 253 tis. Kč). Podíl pacientů ze zemí EU, kterým byla poskytnuta zdravotní péče hrazená zahraničním pojištěním (možnost uplatnění zdravotního pojištění v rámci EU, Nařízení Rady EHS 1408/71), na celkovém počtu pacientů z EU činil 32,3 %. Hodnota úhrad zahraničního pojištění za pacienty ze zemí EU však dosáhla 48,0 % celkových nákladů na pacienty z EU. Z porovnání podílu počtu osob z EU a podílu úhrad zahraničního pojištění ze zemí EU lze předpokládat, že úhrada v rámci zahraničního pojištění je těmito pacienty častěji nárokována u nákladnějších ošetření, lehčí ošetření jsou hrazena častěji hotově (34,5 % počtu osob ze zemí EU, ale jen 25,2 % nákladů péče o pacienty z EU). Občané Rakouska a Slovenska využili „evropské“ pojištění na více než 50 % nákladů zdravotní péče při ošetření v nemocnicích v ČR, u ostatních sledovaných zemí EU je tento podíl využití Evropského průkazu zdravotního pojištění nižší.

Údaje jsou čerpány ze sběru ročního výkazu V (MZ) 1-01 o čerpání zdravotní péče cizinci za rok 2009 za nemocnice všeho typu. Jména národů používaná v této Aktuální informaci nejsou označením národnosti, ale státní příslušnosti k danému státu.

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič

Počty ošetřených cizinců v nemocnicích a náklady na ošetření cizinců v nemocnicích v letech 2008–2009

Ukazatel	2008	2009	Index 2009/2008 (2008 = 100)
počet osob celkem	79 066	78 665	99,5
z toho počet osob ze zemí EU	40 189	37 951	94,4
podíl počtu osob z EU na počtu ošetřených cizinců celkem v %	50,8	48,2	x
náklady na cizinců celkem ošetření v tis. Kč	554 661	575 060	103,7
z toho náklady na ošetření osob z EU v tis. Kč	287 767	304 861	105,9
podíl nákladů na ošetření osob z EU na celkové výši nákladů na ošetření cizinců v %	51,9	53,0	x

Zdroj: ÚZIS ČR z výkazů V (MZ) 1-01

Čerpání zdravotní péče cizinci celkem a z vybraných zemí v roce 2009
Cizinci dle státní příslušnosti, věkových skupin a způsobu úhrady
zdravotní péče (počet osob)

Země původu	Celkem	Věková skupina				Počet osob čerpajících zdravotní péči					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				neuhrazena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	ze sl. 11 po lhůtě splatnosti
Počet cizinců celkem	78 665	9 045	6 565	55 115	7 490	16 150	15 671	36 229	4 852	5 848	3 161
Země EU celkem	37 951	3 611	3 146	26 363	4 831	6 626	13 765	13 106	1 692	2 794	1 257
Belgie	310	61	31	192	26	23	79	184	1	23	9
Dánsko	278	41	60	137	40	29	110	122	3	14	7
Finsko	135	12	12	100	11	20	39	68	-	8	5
Francie	795	145	83	470	97	91	197	455	3	51	28
Irsko	294	30	29	212	23	40	95	141	1	18	9
Itálie	979	101	104	613	161	235	268	353	64	62	13
Maďarsko	223	25	17	161	20	42	55	99	9	18	9
Německo	5 916	668	488	2 833	1 927	575	2 838	2 056	64	384	177
Nizozemsko	1 158	247	131	586	194	116	285	679	1	78	24
Polsko	2 178	218	195	1 628	137	239	490	1 159	71	220	112
Portugalsko	332	7	43	280	2	95	80	103	5	49	9
Rakousko	1 230	152	65	859	154	111	723	288	19	91	11
Řecko	302	15	47	200	40	32	102	146	2	20	8
Slovensko	15 918	1 063	1 164	12 468	1 223	2 779	6 405	4 372	964	1 411	641
Spojené království	1 926	269	107	1 369	181	269	575	928	40	117	66
Španělsko	504	49	41	379	35	89	143	231	1	41	23
Švédsko	306	28	26	194	58	63	76	138	3	26	12
Ostatní země EU ¹⁾	5 167	480	503	3 682	502	1 778	1 205	1 584	441	163	94
Srbsko a Černá Hora	281	28	26	202	25	47	42	101	73	18	11
Ruská federace	5 695	788	879	3 423	605	543	109	4 487	227	335	269
Ukrajina	11 077	1 149	584	8 823	521	2 323	305	6 393	995	1 080	549
ostatní země bývalého SSSR ²⁾	4 115	385	399	2 925	406	588	101	2 841	392	197	166
Čína	717	117	76	495	29	266	20	353	53	25	14
Vietnam	6 512	934	674	4 740	164	3 687	217	1 863	307	445	230
ostatní ³⁾	12 317	2 033	781	8 144	1 359	2 070	1 112	7 085	1 113	954	665

¹⁾ Ostatní země EU: Bulharsko, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Rumunsko, Slovinsko

²⁾ Arménie, Azerbajdžan, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldavsko, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán

³⁾ Země skupiny „ostatní“: z evropských zemí Albánie, Andorra, Bosna a Hercegovina, Island, Lichtenštejnsko, Makedonie, Monako, Norsko, San Marino, Švýcarsko, Vatikán; dále výše neuvedené mimoevropské země, např. Kanada a USA, a nezjištěné země

Čerpání zdravotní péče cizinci v roce 2009 celkem a z vybraných zemí
Celkové náklady dle věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče
(v tis. Kč)

Země původu	Celkem	Věková skupina				Zdravotní péče poskytnutá cizincům					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				neuhrazena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	ze sl. 11 po lhůtě splatnosti
Cizinci celkem	575 060	60 718	31 837	381 833	100 673	110 871	168 253	199 139	18 079	78 718	49 059
Země EU celkem	304 861	24 741	12 608	205 034	62 478	56 344	146 370	76 909	2 574	22 665	11 523
Belgie	1 425	112	51	1 058	203	61	433	416	12	503	483
Dánsko	1 384	64	140	1 007	174	206	619	521	1	38	34
Finsko	361	36	7	304	14	45	145	134	-	36	28
Francie	5 387	420	448	3 434	1 086	474	2 469	1 663	3	778	74
Irsko	3 803	200	177	3 366	59	237	482	2 890	-	193	13
Itálie	6 711	280	323	4 500	1 608	1 851	2 649	2 005	37	169	29
Maďarsko	1 798	31	52	1 632	82	685	669	402	22	20	15
Německo	41 474	2 140	1 578	18 796	18 960	5 015	19 670	10 839	385	5 566	2 322
Nizozemsko	13 909	406	1 287	5 598	6 618	835	4 413	8 386	1	274	59
Polsko	19 574	1 248	531	15 998	1 797	955	6 328	9 836	135	2 319	1 752
Portugalsko	802	32	55	714	2	276	273	209	7	36	7
Rakousko	9 075	433	159	6 814	1 669	545	5 750	2 440	41	300	19
Řecko	976	81	40	670	186	48	397	468	-	64	39
Slovensko	145 531	13 870	5 350	104 993	21 319	28 986	89 602	16 442	1 378	9 123	3 915
Spojené království	18 106	719	406	14 615	2 366	1 553	4 112	11 101	111	1 230	1 002
Španělsko	2 044	41	496	1 337	170	231	551	1 191	1	69	29
Švédsko	1 396	44	39	676	637	308	552	490	3	42	34
Ostatní země EU ¹⁾	31 104	4 583	1 471	19 521	55 529	14 030	7 257	7 476	438	1 904	1 667
Srbsko a Černá Hora	1 134	159	80	462	433	129	122	639	114	130	84
Ruská federace	22 896	3 302	4 010	11 963	3 621	5 236	2 664	11 873	152	2 970	2 063
Ukrajina	72 399	8 626	3 617	54 668	5 488	15 184	1 530	31 612	2 432	21 651	19 090
ostatní země bývalého SSSR ²⁾	17 260	1 520	1 667	11 556	2 517	2 315	542	11 461	993	1 949	1 022
Čína	5 193	1 051	147	3 770	225	1 841	16	2 579	517	241	209
Vietnam	45 013	9 904	3 480	30 366	1 263	19 448	2 874	12 206	515	9 970	2 161
ostatní ³⁾	106 305	11 416	6 228	64 013	24 647	10 373	14 135	51 860	10 793	19 143	12 908

¹⁾ Ostatní země EU: Bulharsko, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Rumunsko, Slovinsko

²⁾ Arménie, Azerbajdžan, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldavsko, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán

³⁾ Země skupiny „ostatní“: z evropských zemí Albánie, Andorra, Bosna a Hercegovina, Island, Lichtenštejnsko, Makedonie, Monako, Norsko, San Marino, Švýcarsko, Vatikán; dále výše neuvedené mimoevropské země, např. Kanada a USA, a nezjištěné země